

Türkiye’de Halk Bilimi Alanında Yazılan Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Theses Written in The Field of Folklore in Turkey

Cemile MÜMİN DARICI¹

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Öğrencisi, Tokat, Türkiye
(Sorumlu Yazar-Corresponding Author)

Mahmut DELEN²

²Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü. Tokat, Türkiye
mahmut.delen@gop.edu.tr

Açıklama (Bu çalışma Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı’nda Dr. Öğr. Üyesi Mahmut DELEN danışmanlığında Cemile MÜMİN DARICI tarafından yazılan “Türkiye’de Halk Bilim Alanında Yazılan Tezlerin Bibliyometrik Analizi: Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Örneği” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.)

Description (This study was produced from the master’s thesis titled "Bibliometric Analysis of Theses Written in the Field of Folklore in Turkey: The Example of the National Thesis Center of the Council of Higher Education" written by Cemile MÜMİN DARICI under the supervision of Dr. Lecturer Mahmut DELEN at the Department of Turkish Language and Literature, Institute of Graduate Education, Tokat Gaziosmanpaşa University.)

Geliş Tarihi/Received 17.06.2025
Kabul Tarihi/Accepted 05.08.2024
Yayın Tarihi/Publication 21.10.2025
Date

Corresponding Author/Sorumlu Yazar:
Cemile MÜMİN DARICI
cemilemumindarici@gmail.com

Cite this article

Mümin Darıcı, C. & Delen, M. (2025). Bibliometric Analysis of Theses Written in The Field of Folklore in Turkey. *Culture and Civilization*, 9, 23-42.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License.

Öz

Bu çalışma, Türkiye’de halk bilimi alanında yazılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi amacıyla kaleme alınmıştır. Nitel araştırma tekniklerinden bibliyometrik analiz yöntemi kullanılan çalışmanın örneklemini, Ulusal Tez Merkezi’nde yayımlanan ve halk bilimi alanında kaleme alınan 1729 yüksek lisans ve 426 doktora tezinden oluşmaktadır. Araştırma bulgularına göre halk bilimi alanında yazılan tezlerin yaklaşık %80’ninin yüksek lisans; %20’sinin doktora tezlerinden oluştuğu görülmüştür. İzin durumları açısından ise tezlerin yaklaşık %96’sı erişim iznine sahip iken %4’ünün erişim izni bulunmamaktadır. Çalışmada elde edilen verilere göre tezlerin yaklaşık %45’inin profesör ünvanına sahip öğretim üyelerinin danışmanlığında; yaklaşık %27,9’unun doçent ünvanına sahip öğretim üyelerinin danışmanlığında; yaklaşık %27’sinin doktor öğretim üyesi ünvanına sahip öğretim üyelerinin danışmanlığında yürütüldüğü görülmüştür. İncelenen tezlerde 81 adet farklı analiz tekniğinden yararlanıldığı da tespit edilen hususlar arasındadır. Yıllar açısından değerlendirildiğinde ise 1982 yılından günümüze kadar 43 yıldır alanda lisansüstü çalışma yürütüldüğü anlaşılmıştır. Bu çalışmalar 119 farklı üniversitede ve 129 farklı ana bilim dalında üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halkbilimi, Halk Edebiyatı, Bibliyometrik Analiz

Abstract

This study has been written with the aim of examining postgraduate theses written in the field of folklore in Türkiye. The sample of the study, which employed the bibliometric analysis method as one of the qualitative research techniques, consists of 1,729 master's theses and 426 doctoral dissertations written in the field of folklore and published in the National Thesis Center. According to the research findings, approximately 80% of the theses written in the field of folklore consist of master's theses, while around 20% are doctoral dissertations. In terms of access status, about 96% of the theses are accessible, whereas 4% are restricted. The analysis of the academic titles of the supervisors shows that approximately 45% of the theses were supervised by professors, around 27.9% by associate professors, and about 27% by assistant professors (doctor lecturers). It was also identified that a total of 81 different research techniques were utilized across the examined theses. From a chronological perspective, it is seen that studies in this field have been conducted continuously over the past 43 years, starting from 1982 to the present day. These studies were produced in 119 different universities and within 129 different academic departments.

Keywords: Folklore, Folk Literature, Bibliometric Analysis

Giriş

Halk bilimi, bir topluluğun veya halkın geleneklerini, göreneklerini, temel inanç yapılarını, oyunlarını, müziklerini ve daha birçok kültür ögesini konu edinen bir alandır. Bu çalışma, Türkiye’de halk bilimi konularını içeren lisansüstü tezlere odaklanarak bu tezlerin bibliyometrik analizini yapmayı amaçlamıştır. Çalışmanın örneklemini, Ulusal Tez Merkezi’nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezler oluşturmuştur. Çalışma örneklemini oluşturan tezler, bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenerek çalışma materyali olarak kullanılan tezlerin türlerine, izin durumlarına, danışman ünvanlarına, tezde kullanılan araştırma yöntemlerine, yazıldıkları yıla ve üniversiteye, sayfa aralıklarına ve ana bilim dalına göre dağılımları ortaya konmuştur. Bu şekilde halk bilimi alanında bilgi üretiminin dinamikleri açığa kavuşturulmaya çalışılmış, disiplinin gelişim seyri ortaya konabilmiş ve ilgili alanda araştırma eğilim ve yönelimlerinin görülebildiği bir veri seti elde edilmiştir. Bu noktada çalışmanın, gerek halk bilimi alanının mevcut akademik birikiminin haritasını ortaya koyabilmesi gerekse gelecekteki çalışmalara yön verebilme potansiyeli açısından önemli olabileceği düşünülmüştür.

Değinilen önem ve amaçlar ile kaleme alınan bu çalışma, üç temel bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölüm, çalışmanın kavramsal alt yapısını ortaya koymaya ve çalışmada kullanılan halk bilimi alanının temel kavramlarını açıklamaya ayrılmıştır. Bu bölümde halk bilimi kavramı açıklanmıştır. İkinci bölüm ise çalışmanın uygulama kısmını ortaya koymaktadır. Bu bölümde, çalışmanın amacı, önemi, evreni, örnekleme, yöntemi, temel soruları açıklanmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise araştırma bulguları tablo ve grafikler ile gösterilerek yorumlanmıştır.

Halk Bilimi

Geçmişte bir bilim dalı olarak görünmese de sonrasında bağımsız bir bilim dalı olarak gün yüzüne çıkan “Folklor” kavramı ilk olarak İngiliz W. J. Thoms’ın tarafından ileri sürülmüştür. Thoms’ın “Athenaeum” isimli dergiye göndermiş olduğu yazısında bu terim yer almıştır. “Folklor” kelimesinin kökeni ise folk=halk lore=bilim sözcüklerinden meydana gelmiştir. 1846 yılından itibaren Türkiye dâhil olmak üzere pek çok ülkede “folklor” kavramıyla kullanılan bu bilim dalı, Almanya ve Alman dilinin hâkim olduğu ülkelerde ise “Volksunde” şeklinde kullanılmıştır (Örnek, 2022, ss. 21-22).

Halk bilimi (Folklor, Volksunde) kavramı bilim dalı olarak incelendiğinde, kısıtlı ya da daha büyük coğrafi bölgelerde birlikte yaşayan insanların (halkın) maddi ve manevi, somut olan ve olmayan tüm ortak ürünleri konu edinen, derleyen, sınıflandıran ve ortaya çıkaran bir bilim dalı olarak anılmaktadır (Örnek, 2022, ss. 21-22). Bu bilim dalı işlevsel açıdan ise halk terimi altında birleşen toplulukların kültürlerini araştırma ve diğer topluluk kültürleriyle karşılaştırma gibi işlevleri yerine getirmektedir. Bunun yanı sıra bahsi geçen bilim dalının işlevleri arasında toplulukların kültürünü gelecek nesillere aktarma işlevi de bulunmaktadır. Halk bilimi insan davranışlarının konularını tahlil etmede en önemli sosyal bilim alanlarının başında yer almaktadır (Çobanoğlu, 2015, ss. 20).

Halk biliminin kapsamı incelendiğinde bu bilim dalının inanç kavramı üzerinden bir kapsama sahip olduğu görülmektedir. Bu noktada halk bilimi, bir bölgede yaşamını sürdüren halkların inanmış olduğu dinin yargıları dışında ki kısmı halk bilimin konusunu oluşturmaktadır. Başka bir ifade ile halk biliminin kapsamı daha önceden inanılmış olan dinî ritüellerin yeni edinilen dinî inanca yerleştirilmesinden arta kalan âdetler ve kültürel öğeleri içerisinde barındırmaktadır (Boratav, 2019, ss. 7-9).

Verilen halk bilimi tanımlarından da anlaşılacağı üzere halk bilimi: toplulukların tarihleri boyunca meydana getirdikleri gelenek ve görenekleri, inançları ve uygulamaları, yeme içme alışkanlıkları ve sanat etkinlikleri, giyim- kuşam şekilleri ve yöresel oyunları, geçiş dönemi uygulamaları ve toplulukları birleştiren kültürü inceleyen, ortaya çıkaran, sınıflandıran bir bilim dalıdır. Halk bilimi sayesinde topluluklar sadece ait oldukları halkların kültürel özelliklerini öğrenip benimsemiş olmakla kalmayıp aynı zamanda farklı halkların da birbirleri hakkında fikir ve bilgi sahibi olmaktadır. Halkın yaşamında yer alan her türlü uygulama, inanç ve ritüel halk biliminin ilgi alanıdır. Aynı zamanda bunlarda meydana gelen değişimler de halk bilimi araştırmacıları tarafından takip edilmektedir.

Halk bilimin amacı ise dünya üzerindeki halkların kendi içerisinde geçmişten günümüze değin biriktirerek oluşturdukları kültürel unsurları ve bu unsurların gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayıp, onlardan sonuçlar çıkararak diğer bilim dallarına birtakım veriler sunmaktadır (Eroğlu ve Köktan, 2023, ss. 9). Özkul Çobanoğlu’na göre halk biliminin önemi ise; kültür ve kültür ile ilgili insanla bağdaştırılan konuların çözümlenmesinde başvurulması gereken en önemli bilim dallarından olmasındadır. Bu önemi ve konumu ile halk bilimi diğer pek çok bilim dalı ile de kesişmeler yaşamaktadır. Halk bilimi toplulukların ve halkların dünya görüşünü, geleneksel âdetlerini, bunların oluşumlarını ve sonuçlarını belirten bir bilim dalıdır (Çobanoğlu, 2015, ss. 19-20).

Halk biliminin önemi Tan'a göre ise şu şekildedir: *“Halk kültürünü ve öğelerini derleyip araştırarak toplulukların sosyo-ekonomik olarak oluşumlarını göstermektedir. Aynı zamanda halk olarak kültürel birlik ve beraberliği sağlamakta, kültürü mahalli kültürden alarak önce milli/ulusal kültüre devamında ise evrensel anlamda insanlığı ortak kültürde buluşturarak ortak kültürün oluşumuna katkıda bulunmaktadır”* (Tan, 2000, s. 6).

Halk biliminin amacı insanların varoluşundan beri devam ettirdiği ve üstüne ekleyerek biriktirdiği, yaşamlarının her anında yer alan ve diğer halklarla ya da topluluklarla arasındaki kültürel farkları araştırmak ve incelemektir. Bu bilgiler sayesinde de kültürel öğeleri sınıflandırmaktır. Sınıflandırma ise önce bölgesel, devamında millî/ulusal kültür şeklindedir. Aşağıdan yukarıya doğru ilerleyen sıralama ile ulusal kültür ve birlik güçlendirilmektedir. Folklor sayesinde millî ve ulusal kültür her daim canlılığını korumaktadır. Halk bilimi veya folklor öğelerinin eksik olması demek halkı oluşturan temel taşların da eksik olması manasına gelmektedir. Bu durum da birbirinden kopmuş, yozlaşmış bir halkı meydana getirmektedir. Ulusal ve toplumsal birlik ve beraberliğin oluşabilmesi için halk bilimin önemi insanlık tarihi kadar eski ve değerlidir (Ekmekçioğlu vd., 2001, ss. 12-13).

Çalışmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışma ile geçmişten günümüze kadar halk bilimi alanında farklı bölüm, ana bilim dalları ve bilim dallarında yazılmış ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin bibliyometri yöntemiyle incelenmesi amaçlanmıştır. Bu noktada çalışma ile değinilen şartları taşıyan lisansüstü tezler; türlerine, izin durumlarına, danışman ünvanlarına, tezde kullanılan araştırma yöntemlerine, yazıldıkları yıla ve üniversiteye, sayfa aralıklarına ve ana bilim dalına göre analiz edilmiştir.

Çalışma Türkiye’de halk bilimi alanında yazılmış tezlerden hareketle halk bilimi disiplindeki akademik eğilimin tespit edilmesi, en çok ve en az çalışma sayısına sahip konuların belirlenmesi, akademik üretkenlik açısından halk bilimi alanının zaman içerisindeki değişiminin ortaya konması da çalışmanın dolaylı olarak amaçlarını ortaya koymaktadır. Çalışmanın önemi ise çalışmanın özgünlüğünden kaynaklanmaktadır. Bu noktada Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi incelendiğinde bu çalışmadaki halk bilimi alanının tamamını inceleyen bir tez çalışmasına rastlanmamıştır. Bu durum çalışmaya önem atfedilme nedenlerinden ilkinin oluşturmuştur. Belirtmek gerekir ki lisansüstü tez düzeyinde olmasa da makale düzeyinde akademik çalışmaların literatürde yer aldığı görülmektedir. Bu çalışmalara örnek olarak Türkiye’de halk bilimi alanında hazırlanmış 166 doktora tezini analiz eden bir makale (Duman, 2013) ile Kafkas Üniversitesi’nde halk bilim alanında yazılan tezleri içerik analizi ile inceleyen bir başka makale (Aslan, 2024) söz konusudur.

Bu çalışma ise Türkiye’de tüm halk bilimi alanı mercek altına alınarak alanda çalışma yürütecek araştırmacılara önemli bilgiler sunulabilecektir. Bu noktada hangi konuların halk bilimi alanında ön plana çıktığı hangi konuların geri planda kaldığı gibi araştırma sonuçları ile alanda araştırma yapmak isteyen araştırmacılara bir yol haritası sunulabilecektir. Bu durum çalışmanın önemini ortaya koyan bir başka husus olarak gösterilebilir. Çalışma, halk bilimi araştırmalarının tarihsel gelişimini ve gelecekteki yönelimlerini anlamak açısından önemli bir kaynak niteliğinde verileri ortaya koyma potansiyeli taşımaktadır. Son olarak çalışma ile halk bilimi alanı ve halk bilimi alanında üretilen lisansüstü tezlerin ne kadar farklı bölüm ve ana bilim dallarında kaleme alındığı ortaya konularak alanın disiplinlerarasılığı ile ilgili yeni veriler sunulmuştur.

Çalışmanın Evreni ve Örneklemi

Çalışma Türkiye’de halk bilimi alanında kaleme alınmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini yapabilmek adına kaleme alınmıştır. Bu noktada çalışma Türk Dili ve Edebiyatı bölümü başta olmak üzere birçok farklı bölüm ve farklı ana bilim dalında kaleme alınmış ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezler üzerinden ilerlemektedir. Dolayısıyla çalışmanın evrenini Türkiye’de kaleme alınmış ve Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi’nde yayımlanan tüm tezler oluşturmaktadır. Oldukça geniş olan bu evrenden örneklem belirleme süreci ise amaçlı örneklem yöntemi ile gerçekleştirilerek çalışma örneklemi tespit edilmiştir.

Amaçlı örneklem (*purposeful sampling*) yöntemine göre örneklem belirleyen araştırmacılar, araştırmalarının cevap aradığı çalışma konularına göre örneklemelerini belirlemektedirler (Marshall ve Rossman, 2014). Başka bir ifade ile amaçlı örneklem araştırmacıların, araştırma sorularının yanıtlanabilmesi için verileri içeren örneklemi seçmesini sağlamaktadır. Bu çalışmada da değinilen yöntemden yararlanılarak Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi üzerinden örneklem belirleme süreci işletilmiştir. Bu süreçte YÖK Ulusal Tez Merkezi web sitesinde bulunan tarama terimi kısmına “Halk bilim” ve “Halkbilim” ifadeleri; Aranacak alan kısmına “Tümü”; İzin durumu kısmına “Tümü” ve son olarak da tez türü kısmına “Tümü” komutları seçilerek tarama gerçekleştirilmiştir.

Yapılan tarama neticesinde halk bilim kavramını içeren ve çeşitli bölüm ve bilim dallarında eğitim gören araştırmacılar

tarafından kaleme alınmış olan 2155 adet lisansüstü teze ulaşım sağlanmıştır. Bu tezlere ulaşım süreci 01.04.2025 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır. Dolayısıyla bu tarih itibarıyla eklenen tezler çalışma içerisinde yer almamaktadırlar. Tezlere erişim sağlandıktan sonra tek tek incelenerek tezlerin, türleri, izin durumları, danışman ünvanları, tezde kullanılan araştırma yöntemleri, yazıldıkları yıl ve üniversite, sayfa aralıklarına ve ana bilim dalı gibi çeşitli parametrelere göre sınıflandırılmışlardır. Çalışmanın analiz kısmı için en son eleme tezlerin izin durumları üzerinden gerçekleştirilerek örneklem belirleme süreci tamamlanmıştır. Bu noktada erişim izni bulunmayan tezlerin çalışma örnekleminde yer almaması sağlanmıştır. Ancak örneklem içerisinde yer almasa da değinilen tezlerin oranı da fikir vermesi açısından çalışma bulguları kısmında yer almışlardır.

Çalışmanın Yöntemi ve Temel Soruları

Çalışmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden bibliyometrik analiz yöntemidir. Bibliyometrik analiz yöntemi, üzerinde çalışma yürütülen alanın ya da konunun genel hatları ile bir fotoğrafını sunan bir analiz yöntemidir (Darıcı, 2021, s. 23). Başka bir ifade ile bibliyometrik analiz yöntemi, üzerinde çalışılan bilim dalının yayın konularını, tarihsel süreç içerisindeki gelişimini ve çeşitli bilim dalları arasındaki ilişkileri ortaya koyan bir analiz yöntemidir (Denktaş ve Cerit, 2013, s. 45). Bu çalışmada da bu yöntemden yararlanılarak incelenen halk bilimi alanında kaleme alınan lisansüstü tezler analiz edilmişlerdir. Bu noktada çalışmanın temel soruları halk bilimi alanında yazılmış lisansüstü tezlerin derinlemesine incelenmesini sağlamak ve gelecek dönemlerde halk bilimi alanında araştırma yapacaklara yol gösterebilmek için oluşturulmuş ve aşağıda gösterilmiştir.

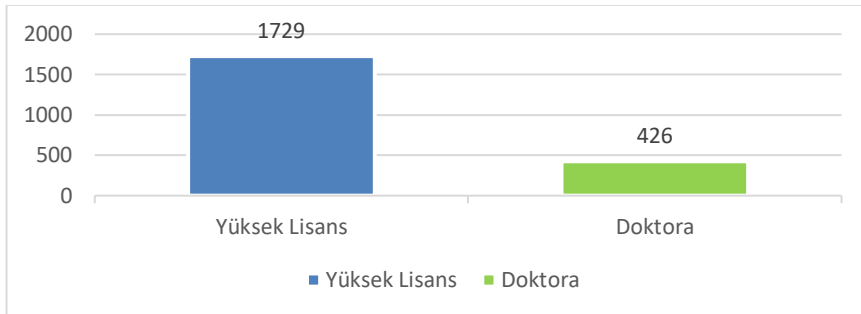
- Türkiye’de halk bilimi alanında yazılan tezlerin tez türlerine göre dağılımları nasıldır?
- Türkiye’de halk bilimi alanında yazılan tezlerin izin durumlarına göre dağılımları nasıldır?
- Türkiye’de halk bilimi alanında yazılan tezlerin danışman ünvanlarına göre dağılımları nasıldır?
- Türkiye’de halk bilimi alanında yazılan tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımları nasıldır?
- Türkiye’de halk bilimi alanında yazılan tezlerin yazıldıkları yıllara göre dağılımları nasıldır?
- Türkiye’de halk bilimi alanında yazılan tezlerin yazıldıkları üniversitelere göre dağılımları nasıldır?
- Türkiye’de halk bilimi alanında yazılan tezlerin sayfa aralıklarına göre dağılımları nasıldır?
- Türkiye’de halk bilimi alanında yazılan tezlerin ana bilim dallarına göre dağılımları nasıldır?

Çalışmanın Bulguları

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi’nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türlerine göre dağılımlarını gösteren grafik aşağıdaki şekildedir:

Grafik 1.

Halk bilimi alanında yazılan tezlerin tez türlerine göre dağılımları

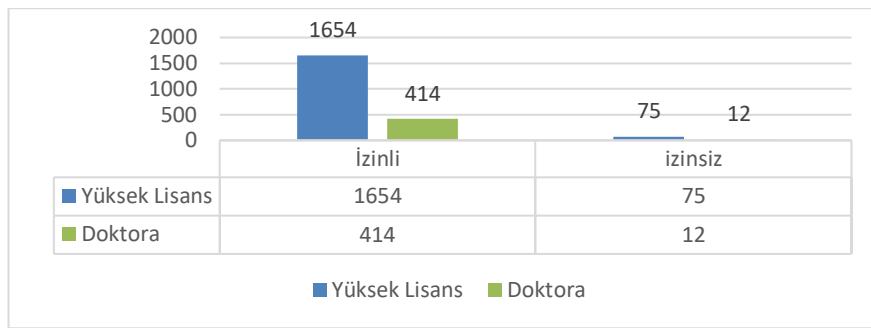

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi’nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin, tez türlerine göre dağılımlarını gösteren grafik incelendiğinde hem yüksek lisans hem de doktora tezlerini içeren toplam 2155 adet lisansüstü tezin olduğu görülmektedir. İlgili tezlerin 1729 tanesini yüksek lisans tezleri; 426 tanesi ise doktora tezleri oluşturmaktadır. Tez türlerinin oransal dağılımları göz önünde bulundurulduğunda toplam tez sayısının yaklaşık %80’inin yüksek lisans tezlerinden; yaklaşık %20’sinin ise doktora tezlerinden oluştuğu görülmektedir.

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi’nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türlerini ve izin durumlarını birlikte gösteren grafik aşağıdaki şekildedir:

Grafik 2.

Halk bilimi alanında yazılan tezlerin izin durumlarına göre dağılımları

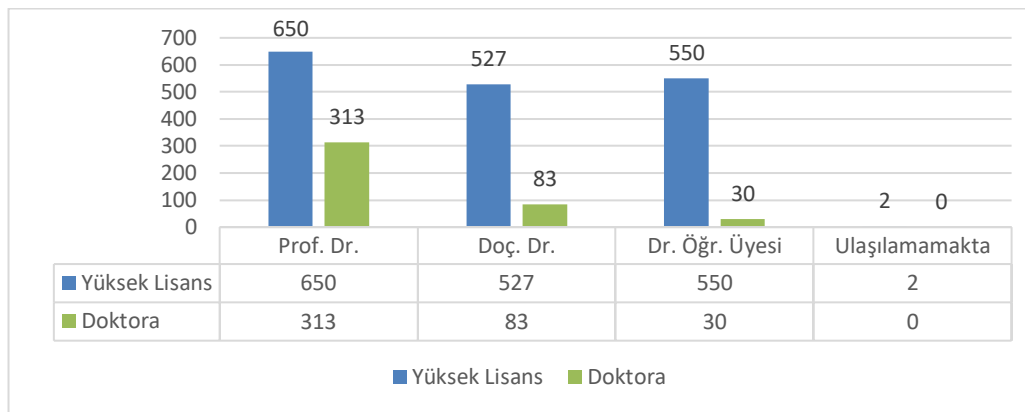

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türlerine ve izin durumlarına göre dağılımlarını gösteren grafik incelendiğinde 2068 teze erişim izni bulunduğu; 87 teze ise erişim izni bulunmadığı görülmektedir. Tezlerin izin durumlarının oransal dağılımları göz önünde bulundurulduğunda toplam tez sayısının yaklaşık %96'sının erişim izni olan tezlerden; yaklaşık %4'ünün ise erişim izni olmayan tezlerden oluştuğu anlaşılmaktadır.

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayımlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türlerini ve danışman ünvanlarını birlikte gösteren grafik aşağıdaki şekildedir:

Grafik 3.

Halk bilimi alanında yazılan tezlerin danışman ünvanlarına göre dağılımları

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türlerine ve danışman ünvanlarına göre dağılımlarını gösteren grafik incelendiğinde tezlerin 963 tanesine profesör ünvanına sahip öğretim üyelerinin; 610 tanesine doçent ünvanına sahip öğretim üyelerinin; 580 tanesine ise doktor öğretim üyesi ünvanına sahip öğretim üyelerinin danışmanlık ettiği görülmektedir. Ayrıca 2 adet tezin danışman ünvanına tezin eski tarihli olması ve izin durumunun kapalı olmasından dolayı ulaşılamamıştır.

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türlerini ve araştırma yöntemlerini birlikte gösteren tablo aşağıdaki şekildedir:

Tablo 1.*Halk bilimi alanında yazılan tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımları*

Ana Bilim Dalı	YL	DR	Toplam
Derleme	471	71	542
Metin Merkezli İnceleme	205	74	279
Literatür Taraması	184	36	220
Alan Araştırması	161	50	211
Görüşme Tekniği	147	24	171
Belirtilmemiş/Ulaşılamamakta	95	14	109
Doküman Analizi	57	18	75
Yapısal ve İşlevsel Yöntem	45	27	72
Karşılaştırmalı İnceleme	39	25	64
İçerik Analizi Tekniği	30	4	34
Tarama	27	3	30
Monografik Değerlendirme	28	1	29
Anket Yöntemi	20	7	27
Çözümleme Yöntemi	18	8	26
Halk Bilimsel Analiz	24	2	26
Arşiv Taraması	18	1	19
Motif Analizi	13	5	18
İşlevsel Yöntem	8	7	15
Fişleme Tekniği	12	2	14
Müzikal Analiz	10	2	12
Betimleyici Analiz	8	2	10
Tematik Analiz	7	3	10
Kültür Analizi	6	2	8
Deskriptif Yöntem	5	1	6
Feminist Folklor Kuramı	3	3	6
Nitel Araştırma	6	0	6
Söylem Analizi	4	2	6
Anlatı Analizi	2	3	5
Çok Katmanlı Analiz Yöntemi	3	2	5
Disiplinler arası İnceleme	1	4	5
Eleştirel Yaklaşım	3	2	5
Folklorik İnceleme	3	2	5

Yorumsamacı Nitel Yöntem	4	1	5
Bibliyografya Taraması	4	0	4
Antropolojik Analiz	3	0	3
DeneySEL Yöntem	2	1	3
Fenomenoloji Metodu	2	1	3
Hermeneutik Analiz	3	0	3
Karma Metod	3	0	3
Kuramsal Analiz	1	2	3
Monomit Kuram Analizi	2	1	3
Nicel Değerlendirme	3	0	3
Uygulamalı Halkbilim	2	1	3
Dinler Tarihi İncelemesi	2	0	2
Etimolojik İnceleme	2	0	2
Etnokoreolojik Analiz	2	0	2
Genel Tarama	2	0	2
İnterdisipliner İnceleme	0	2	2
Kalitatif Metot	2	0	2
Netnografik Araştırma	2	0	2
Ontolojik Analiz	2	0	2
Performans Yöntemi	2	0	2
Sözlü Kompozisyon Yöntemi	1	1	2
Arketipsel İnceleme	1	0	1
Dijital Etnografi	1	0	1
Din Fenomenolojisi	0	1	1
Etnobotanik Analiz	1	0	1
Etnogastronomi	1	0	1
Etnomüzikolojik	0	1	1
Etnopedagojik Yaklaşım	1	0	1
Eylem Araştırması Deseni	0	1	1
Ezgi Temelli Analiz	1	0	1
Göstergebilim Yöntemi	1	0	1
Hareket Analizi	1	0	1
Holbek Tekniği	0	1	1
İstatiksel Analiz	1	0	1
Kent Folkloru Yaklaşımı	0	1	1
Konservasyon	1	0	1

Korelasyon Türü İlişkisel Tarama	1	0	1
Köy-Kent Monografi	1	0	1
Medyalararasılık	1	0	1
Meslek Folkloru Bağlam İncelemesi	1	0	1
Mitolojik ve Sembolik Yaklaşım	0	1	1
Mizah Teorisi	0	1	1
Nitelden Nicele Karma Yöntem	1	0	1
Otoetnografik Çözümleme	1	0	1
Psikobiyografi Yöntemi	0	1	1
Reklam Analizi	0	1	1
Sistematik Analiz	1	0	1
Stil Analizi	1	0	1
Toponim İnceleme	1	0	1
Video Analizi	1	0	1
Toplam	1729	426	2155

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin, tez türlerine ve tezlerde yararlanılan araştırma yöntemlerine göre dağılımlarını gösteren grafik incelendiğinde tezlerde yararlanılan farklı araştırma yöntemlerinin toplam sayısı 81 adettir. Başka bir ifade ile çalışma örneklemini oluşturan lisansüstü tezlerin analizlerinde 81 adet farklı analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Gerek yüksek lisans gerekse doktora tezlerinde en çok yararlanılan araştırma yöntem ve teknikleri şu şekildedir:

Toplam 542 adet lisansüstü tez ile ilk sıra derleme yöntemi yer almaktadır. Daha sonra en çok kullanılan ikinci yöntem olarak 279 adet lisansüstü tez ile metin merkezli inceleme yöntemi; üçüncü yöntem olarak ise 220 adet lisansüstü tez ile literatür taraması yöntemlerinden yararlanılmıştır. En çok yararlanılan dördüncü yöntem alan araştırması yöntemidir ve bu yöntemden toplam 211 adet tezde yararlanılmıştır. En çok yararlanılan beşinci yöntem olarak görüşme yöntemi yer almakta ve toplam 171 adet tezde kullanılmaktadır. Bahsi geçen bu yöntemler ile kaleme alınan tez sayısı 1423 adettir ve toplam tezlerin yaklaşık olarak %66'sı bu beş araştırma yöntem ve tekniği ile kaleme alınmıştır. Ayrıca 109 adet tezin içerisinde kullanılan araştırma yöntem ve tekniğine değinilmediği veya tezin erişime kapalı olması nedeniyle erişilemediği kaydedilmiştir.

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayımlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türleri ile yazıldıkları yılları birlikte gösteren tablo aşağıdaki şekildedir:

Tablo 2.

Halk bilimi alanında yazılan tezlerin yazıldıkları yıllara göre dağılımları

Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
1982	0	1	1
1986	1	0	1
1988	2	0	2
1989	2	0	2

1990	1	0	1
1991	1	0	1
1992	1	2	3
1994	2	1	3
1995	1	0	1
1996	7	0	7
1997	3	1	4
1998	6	1	7
1999	6	1	7
2000	5	3	8
2001	12	2	14
2002	17	3	20
2003	11	7	18
2004	24	4	28
2005	18	2	20
2006	21	0	21
2007	15	4	19
2008	29	5	34
2009	28	5	33
2010	36	8	44
2011	35	5	40
2012	35	11	46
2013	30	5	35
2014	36	8	44
2015	60	20	80
2016	31	12	43
2017	82	19	101
2018	53	16	69
2019	259	30	289
2020	67	24	91
2021	173	37	210
2022	216	52	268
2023	186	70	256
2024	199	58	257
2025	18	9	27
Toplam	1729	426	2155

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin, tez türlerine ve tezlerin Ulusal Tez Merkezinde yayınlandıkları yıllara göre dağılımlarını gösteren grafik incelendiğinde tezlerin 1982 yılı itibarıyla yazılmaya başlandığı ve 2025 yılı da dâhil olmak üzere toplam 43 yıllık bir zaman dilimini kapsadığı görülmektedir. İlgili tabloya göre özellikle 2000'li yıllar itibarıyla tez sayısında bir artış yaşandığı ve bu artışın genel anlamda sürerek devam ettiği hususu da tablodan çıkarılabilecek yorumlardandır. Tablolarda yer alan bilgilerden hareketle 2000 yılına kadar toplam tez sayısı 48 iken 2001 yılından 2025 yılına kadar toplam tez sayısının 2107 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Oransal açıdan değerlendirildiğinde ise halk bilimi konusunu içeren toplam 2155 adet tezin yaklaşık %2'si 2000 yılına kadar kaleme alınırken; 2000'den 2025 yılına kadar geçen sürede kaleme alınan tez oranı yaklaşık %98'dir.

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türlerini ve bu tezlerin kaleme alındıkları üniversiteleri birlikte gösteren tablo aşağıdaki şekildedir:

Tablo 3.

Halk bilimi alanında yazılan tezlerin yazıldıkları üniversitelere göre dağılımları

Üniversite Adı	YL	DR	Toplam
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	149	55	204
Hacettepe Üniversitesi	84	65	149
Ege Üniversitesi	66	37	103
Atatürk Üniversitesi	49	16	65
İstanbul Üniversitesi	37	28	65
Gaziantep Üniversitesi	58	3	61
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	54	7	61
Ankara Üniversitesi	46	9	55
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	45	8	53
Erciyes Üniversitesi	39	7	46
Sakarya Üniversitesi	43	3	46
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	34	11	45
Fırat Üniversitesi	32	9	41
Balıkesir Üniversitesi	32	8	40
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	31	6	37
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	31	4	35
Pamukkale Üniversitesi	27	8	35
Selçuk Üniversitesi	26	8	34
Ardahan Üniversitesi	22	11	33
Kocaeli Üniversitesi	27	6	33
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	33	0	33
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	25	6	31
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	29	2	31

Süleyman Demirel Üniversitesi	26	4	30
Akdeniz Üniversitesi	29	0	29
Marmara Üniversitesi	25	2	27
Trakya Üniversitesi	16	10	26
Yıldız Teknik Üniversitesi	14	10	24
Mersin Üniversitesi	22	1	23
Necmettin Erbakan Üniversitesi	16	6	22
Uşak Üniversitesi	15	7	22
Afyon Kocatepe Üniversitesi	21	0	21
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	18	3	21
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	18	2	20
Çankırı Karatekin Üniversitesi	18	0	18
Giresun Üniversitesi	16	2	18
Bursa Uludağ Üniversitesi	14	3	17
İstanbul Kültür Üniversitesi	14	2	16
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	15	0	15
Karadeniz Teknik Üniversitesi	11	4	15
Mardin Artuklu Üniversitesi	15	0	15
Çağ Üniversitesi	14	0	14
Çukurova Üniversitesi	9	5	14
Dokuz Eylül Üniversitesi	14	0	14
Kafkas Üniversitesi	14	0	14
Karabük Üniversitesi	14	0	14
Kastamonu Üniversitesi	13	1	14
Dicle Üniversitesi	7	6	13
İstanbul Teknik Üniversitesi	10	3	13
Bartın Üniversitesi	9	3	12
Bingöl Üniversitesi	8	4	12
Erzurum Teknik Üniversitesi	11	0	11
Kırklareli Üniversitesi	11	0	11
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	7	4	11
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	11	0	11
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	10	0	10
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	10	0	10
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	10	0	10
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	9	0	9

Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	9	0	9
Kırıkkale Üniversitesi	8	1	9
Artvin Çoruh Üniversitesi	8	0	8
İnönü Üniversitesi	7	1	8
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	8	0	8
Muş Alparslan Üniversitesi	8	0	8
Aksaray Üniversitesi	7	0	7
Haliç Üniversitesi	6	1	7
Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	5	2	7
Ordu Üniversitesi	6	1	7
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	6	1	7
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	5	1	6
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	5	1	6
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	5	1	6
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	5	1	6
Hitit Üniversitesi	6	0	6
İstanbul Arel Üniversitesi	6	0	6
Kapadokya Üniversitesi	6	0	6
Bayburt Üniversitesi	4	1	5
Iğdır Üniversitesi	5	0	5
Batman Üniversitesi	4	0	4
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	3	1	4
Boğaziçi Üniversitesi	3	1	4
Düzce Üniversitesi	4	0	4
Fatih Üniversitesi	4	0	4
İstanbul Okan Üniversitesi	3	1	4
Yeditepe Üniversitesi	1	3	4
Amasya Üniversitesi	3	0	3
Anadolu Üniversitesi	3	0	3
Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi	3	0	3
Gümüşhane Üniversitesi	3	0	3
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	2	3
İstanbul Medeniyet Üniversitesi	2	1	3
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	3	0	3
Yozgat Bozok Üniversitesi	3	0	3

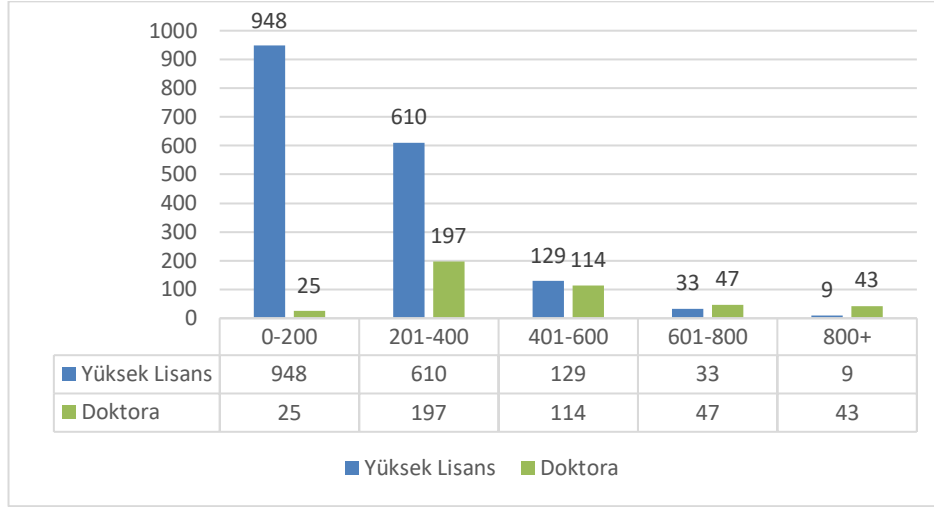
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	2	0	2
Başkent Üniversitesi	2	0	2
Indiana University Bloomington	1	1	2
İstanbul Beykent Üniversitesi	2	0	2
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	1	1	2
Munzur Üniversitesi	2	0	2
Samsun Üniversitesi	2	0	2
Siirt Üniversitesi	2	0	2
Üsküdar Üniversitesi	2	0	2
Adıyaman Üniversitesi	0	1	1
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	1	0	1
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	0	1	1
Bitlis Eren Üniversitesi	1	0	1
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	1	0	1
İstanbul Bilgi Üniversitesi	1	0	1
İstanbul Gelişim Üniversitesi	1	0	1
İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	1	0	1
İstanbul Sabahaddin Zaim Üniversitesi	1	0	1
İzmir Demokrasi Üniversitesi	1	0	1
İzmir Ekonomi Üniversitesi	0	1	1
Maltepe Üniversitesi	0	1	1
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	0	1
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	1	0	1
University of Jordan	1	0	1
Yalova Üniversitesi	1	0	1
Toplam	1729	426	2155

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin, tez türlerine ve tezlerin yazıldıkları üniversitelere göre dağılımlarını gösteren grafik incelendiğinde tezlerin kaleme alındıkları 119 adet üniversite söz konusudur. Gerek yüksek lisans gerekse doktora tezlerinde en çok tez sayısına sahip üniversiteler ile ilgili şu çıkarımları yapmak mümkündür: Halk bilimi konusunu içeren en çok tez yazılan üniversite toplam 204 adet tez ile Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi olmuştur. Daha sonra ikinci sırada toplam 149 adet tez ile Hacettepe Üniversitesi yer almaktadır. Üçüncü sıra ise 103 tez sayısı ile Ege Üniversitesi'nindir. Dördüncü sırada ise 65 toplam tez sayısı ile İstanbul Üniversitesi ile Atatürk Üniversite'leri yer almaktadır. Toplam 61 tez sayısı ile beşinci sırayı ise yine iki üniversite paylaşmaktadır. Bunlar, Gaziantep Üniversitesi ile Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversiteleridir. Değerilen bu üniversitelerde kaleme alınan toplam tez sayısı 708 adettir bu sayı toplam tez sayısının yaklaşık olarak %33'ünü oluşturmaktadır.

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türlerini ve bu tezlerin sahip olduğu sayfa aralıklarını birlikte gösteren grafik aşağıdaki şekildedir:

Grafik 4.

Halk bilimi alanında yazılan tezlerin sayfa aralıklarına göre dağılımları

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin, tez türlerine ve tezlerin sayfa aralıklarına göre dağılımlarını gösteren grafiğe göre 0-200 sayfa aralığında toplam 973 adet tez; 201-400 sayfa aralığında 807 adet tez; 401-600 sayfa aralığında 243 adet tez; 601-800 sayfa aralığında 80 adet tez ve son olarak 800'den fazla sayfa sayısına sahip 52 adet tez olduğu görülmektedir. Oransal açıdan değerlendirildiğinde; 0-200 sayfa aralığındaki tezler toplam tezlerin yaklaşık %45'ini; 201-400 sayfa aralığındaki tezler toplam tezlerin yaklaşık %38'ini; 401-600 sayfa aralığındaki tezler toplam tezlerin yaklaşık %11'ini; 601-800 sayfa aralığındaki tezler toplam tezlerin yaklaşık %4'ünü ve 800 sayfadan fazla sayfa sayısına sahip tezler toplam tezlerin yaklaşık %2'sini oluşturmaktadır.

İlgili tablodaki verileri yüksek lisans ve doktora kategorileri üzerinden ayrı ayrı değerlendirmek de mümkündür. Bu noktada yüksek lisans tezlerinin en çok 0-200 sayfa aralığında kaleme alındığı görülmektedir. Toplam yüksek lisans tezlerinin yaklaşık %55'i (948 tanesi) 0-200 sayfa aralığında kaleme alınmıştır. Yüksek lisans tezlerinin en az kaleme alındığı sayfa aralığı ise 800 ve daha fazla sayfa aralığındadır. Bu aralıkta sadece 8 adet yüksek lisans tezi mevcuttur ve bu tüm yüksek lisans tezlerinin yaklaşık %0,5'ine denktir. Doktora tezlerinin ise en çok 201-400 sayfa aralığında kaleme alındığı görülmektedir. Toplam doktora tezlerinin yaklaşık %46'sı (197 tanesi) 201-400 sayfa aralığında kaleme alınmıştır. Doktora tezlerinin en az kaleme alındığı sayfa aralığı ise 0-200 sayfa aralığındadır.

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin tez türlerini ve bu tezlerin kaleme alındıkları ana bilim dallarını birlikte gösteren grafik aşağıdaki şekildedir:

Tablo 4.

Halk bilimi alanında yazılan tezlerin yazıldıkları ana bilim dalına göre dağılımları

Ana Bilim Dalı	YL	DR	TOPLAM
Türk Dili ve Edebiyatı	1037	237	1274
Türk Halk Bilimi	163	92	255
Halk Bilimi	52	11	63
Felsefe ve Din Bilimleri	46	3	49
Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları	35	1	36
Türk Halk Oyunları	26	0	26
Tarih	21	4	25

Müzik	17	2	19
Kürt Dili ve Kültürü	15	2	17
Türk Müziği	15	2	17
Kültürel Çalışmalar	15	0	15
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi	13	2	15
Türk Dünyası Araştırmaları	8	6	14
Türk Halk Edebiyatı	11	3	14
Belirtilmemiş/Ulaşılamamakta	10	3	13
Sanat ve Tasarım	12	1	13
Sosyoloji	12	1	13
Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi	12	0	12
Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi	7	3	10
Türkiyat Araştırmaları	1	9	10
Alevi Bektaşî Kültürü	9	0	9
Çağdaş Türk Lehçeleri	6	3	9
Zaza Dili ve Edebiyatı	6	3	9
Temel Bilimler	8	0	8
Antropoloji	3	4	7
Avrasya Araştırmaları	6	1	7
Geleneksel Türk Müzikleri	7	0	7
Balkan Çalışmaları	4	2	6
Beden Eğitimi ve Spor	6	0	6
Müzikoloji	3	3	6
Folklor ve Müzikoloji	5	0	5
Kültürel Miras ve Kültür Yönetimi	5	0	5
Temel İslam Bilimleri	5	0	5
Türkçe Eğitimi	5	0	5
Güzel Sanatlar Eğitimi	3	1	4
Kürt Dili ve Edebiyatı	3	1	4
Müzik Bilimleri	4	0	4
Turizm İşletmeciliği	3	1	4
Türkoloji	3	1	4
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	1	2	3
Doğu Dilleri ve Edebiyatları	2	1	3
Eğitim Bilimleri	3	0	3
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	3	0	3

Geleneksel Danslar	3	0	3
Geleneksel Türk El Sanatları	2	1	3
Güzel Sanatlar	3	0	3
Kafkas Dilleri ve Kültürleri	2	1	3
Medya ve Kültürel Çalışmalar	3	0	3
Müzikoloji ve Müzik Teorisi	2	1	3
Radio Televizyon ve Sinema	3	0	3
Resim	2	1	3
Türk Dünyası Edebiyatları	2	1	3
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi	1	1	2
Geleneksel ve Kültürel Müzikler	2	0	2
Görsel Kültür	2	0	2
İngiliz Dili ve Edebiyatı	2	0	2
Kadın Çalışmaları	2	0	2
Karşılaştırmalı Edebiyat	2	0	2
Kültürel Miras ve Miras Alan Yönetimi	2	0	2
Mütercim Tercümanlık	2	0	2
Rus Dili ve Edebiyatı	1	1	2
Sahne Sanatları	1	1	2
Sosyal Bilimler	2	0	2
Temel Eğitim	2	0	2
Türk Musikisi	2	0	2
Türk Tarihi	2	0	2
Afganistan	1	0	1
Aile Danışmanlığı	1	0	1
Aile Danışmanlığı ve Eğitimi	1	0	1
Akdeniz Ortaçağ Araştırmaları	1	0	1
Akdeniz Yeni ve Yakınçağ Araştırmaları	1	0	1
Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları	1	0	1
Alman Dili ve Edebiyatı	1	0	1
Antrenörlük Eğitimi	1	0	1
Arkeoloji	0	1	1
Batı Dilleri ve Edebiyatları	0	1	1
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	1	0	1
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	1	0	1

Coğrafya	1	0	1
Çerkez Dili ve Edebiyatı	1	0	1
Dil Bilimleri ve Kültür Araştırmaları	1	0	1
Disiplinlerarası Güzel Sanatlar	0	1	1
Disiplinlerarası Kültürel Çalışmalar	1	0	1
Eğitimde psikolojik Hizmetler	1	0	1
Eğitimin Kültürel Temelleri	0	1	1
Ermeni Dili ve Kültürü	1	0	1
Etnomüzikoloji ve Folklor	1	0	1
Farmasötik Botanik	1	0	1
Fars Dili ve Edebiyatı	0	1	1
Gastronomi	1	0	1
Gazetecilik	1	0	1
Geleneksel Türk Sanatları	1	0	1
Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı	0	1	1
Halkla İlişkiler	1	0	1
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	0	1	1
İletişim Bilimleri	1	0	1
İlköğretim	1	0	1
İngiliz Dilbilimi	0	1	1
İslam Tarihi ve Sanatları	1	0	1
Kamu Yönetimi	1	0	1
Karikatür	0	1	1
Kültür Varlıklarını Koruma	1	0	1
Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım	1	0	1
Kültürel İncelemeler	1	0	1
Kültürel Miras Yöntemi	1	0	1
Kültürel Mirası Koruma	1	0	1
Mevlâna ve Mevlevilik Araştırmaları	1	0	1
Mimarlık	0	1	1
Moda Tasarımı	1	0	1
Müzik ve Sahne Sanatları	1	0	1
Piyano	1	0	1
Rekreasyon Yönetimi	1	0	1
Sağlık ve Biyomedikal Bilimler	1	0	1
Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği	1	0	1

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	0	1	1
Sosyal Bilgiler ve Türkçe Eğitimi	1	0	1
Sosyal Çevre Bilimi	0	1	1
Sosyoloji ve Antropoloji	1	0	1
Tarih ve Medeniyet Araştırmaları	1	0	1
Tasarım Çalışmaları	0	1	1
Tekstil ve Moda Tasarımı	1	0	1
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	1	0	1
Turizm Rehberliği	1	0	1
Türk Dili Eğitimi	1	0	1
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	1	0	1
Türk Dünyası Halk Bilimi	1	0	1
Türk Dünyası Sosyal Ekonomik ve Siyasal İlişkiler	1	0	1
Uluslararası Politik Ekonomi	1	0	1
Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi	1	0	1
Yeni Türk Dili	1	0	1
Toplam	1729	426	2155

Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin, tez türlerine ve tezlerin yazıldıkları ana bilim dallarına göre dağılımlarını gösteren grafik incelendiğinde tezlerin kaleme alındıkları 129 adet farklı ana bilim dalı söz konusudur. Başka bir ifade ile çalışma örneklemini oluşturan lisansüstü tezler 129 farklı ana bilim dalının konusu içerisinde değerlendirilerek kaleme alınmıştır. Gerek yüksek lisans gerekse doktora tezlerinde en çok tez sayısına sahip ana bilim dalları ile ilgili şu çıkarımları yapmak mümkündür: Halk bilimi konusunu içeren en çok tez 1274 adet tez ile Türk Dili ve Edebiyatı ana bilim dalında yazılmıştır. Daha sonra ikinci sırada toplam 255 adet tez ile Türk halk Bilimi ana bilim dalı yer almaktadır. Üçüncü sıra ise 63 adet tez sayısı ile halk bilimi ana bilim dalıdır. Dördüncü sırada ise 49 toplam tez sayısı ile Felsefe ve Din Bilimleri ana bilim dalı yer almaktadır. Toplam 36 adet tez sayısı ile beşinci sırayı ise Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları ana bilim dalı almış durumdadır. Değerlenen beş ana bilim dalında yazılan toplam tez sayısı 1677'dir ve bu sayı toplam tez miktarının yaklaşık %78'ine denktir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmada Türkiye'de halk bilimi alanında kaleme alınmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Başka bir ifade ile bu çalışma ile geçmişten günümüze kadar halk bilimi alanında farklı bölüm, ana bilim dalları ve bilim dallarında yazılmış ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin bibliyometrik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu noktada değinilen şartları taşıyan lisansüstü tezler, türlerine, izin durumlarına, danışman öğretim üyelerinin ünvanlarına, tezde kullanılan araştırma yöntemlerine, yazıldıkları yıla ve üniversiteye, sayfa aralıklarına ve ana bilim dalına göre analiz edilmiştir.

Çalışmada yürütülen analizler neticesinde 2155 adet lisansüstü teze erişim sağlanmış ve bu tezler çalışma kapsamında değerlendirilmiştir. Bu noktada Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi'nde yayınlanan ve halk bilimi konusunu içeren lisansüstü tezlerin, tez türlerine göre dağılımları incelendiğinde halk bilimi alanında üretilen lisansüstü tezlerin büyük bir çoğunluğunun yüksek lisans tezlerinden oluştuğu görülmektedir. Yaklaşık olarak toplam doktora tez sayısının dört katı kadar yüksek lisans tezi üretilmiştir.

İncelenen lisansüstü tezlerin erişim iznine göre bulguları değerlendirildiğinde toplam tez sayısının yaklaşık %96'sına erişim izni bulunmasından dolayı halk bilimi alanında üretilen çalışmaların şeffaf bir şekilde ortaya konduğu söylenebilir. Başka bir ifade ile halk bilimi alanında araştırma yürütecek araştırmacıların ilgili alanda üretilen çalışmalara ulaşımın kolay olduğu

görülmektedir.

İncelenen lisansüstü tezlerin danışman ünvanlarına göre bulguları değerlendirildiğinde halk bilimi alanında en çok tez yazdıran öğretim üyelerinin profesör ünvanına sahip olduğu görülmüştür. Profesör ünvanına sahip öğretim üyelerinden sonra sırasıyla doçent ve doktor öğretim üyesi ünvanına sahip olanların tez yazdıkları görülmektedir. Bu bağlamda akademik ünvanın ilerlemesi ile alana katkı sağlamanın arasında doğru orantı olduğu yorumu yapılmıştır.

İncelenen lisansüstü tezlerin araştırma yöntemlerine göre bulguları değerlendirildiğinde halk bilimi alanında üretilen çalışmalarda 81 farklı analiz tekniğinden yararlanıldığı görülmektedir. Bu durum, halk bilimi alanında çalışma üretecek araştırmacılar için oldukça geniş bir yelpaze içerisinde araştırma yöntemi seçim şansı sunmaktadır. Başka bir ifade ile halk bilimi alanı araştırma yöntemlerine uygunluk açısından elverişli bir alandır şeklinde yorum yapmak mümkündür.

İncelenen lisansüstü tezlerin yazıldıkları yıllara göre bulguları değerlendirildiğinde 1982 yılından günümüze kadar çalışma üretildiği görülmüştür. Değerlenen bu 43 yıllık zaman diliminde özellikle 2000 ve sonrası dönemde üretilen lisansüstü tez sayısında ciddi bir artış yaşandığı görülmektedir. Bu durumun nedenleri arasında değerlendirilen dönemde halk bilimi alanının akademik yapının güçlenmesi, araştırma altyapısının gelişmesi ve disiplinler arası projelerin desteklenmesi gibi etkenlerin etkili olduğu öne sürülebilir. Ayrıca somut olmayan kültürel mirasın korunmasına yönelik artan farkındalık ve kültürel çalışmaların önceliklendirilmesi, 2000 ve sonrası dönemde tez üretiminin artışını sağlayan faktörler arasında gösterilebilir.

İncelenen lisansüstü tezlerin yazıldıkları üniversitelere göre bulguları değerlendirildiğinde halk bilimi alanında üretilen tezlerin toplam 119 farklı üniversitede kaleme alındığı görülmektedir. Bu durum, halk bilimi alanında çalışma yapmak isteyen araştırmacılara Türkiye'nin birçok ilinde ve farklı bölgelerinde çalışma yapabileceği imkânı sunulduğu şeklinde yorumlanmıştır.

İncelenen lisansüstü tezlerin sayfa aralıklarına göre bulguları değerlendirildiğinde yüksek lisans tezlerinin en çok 0-200 sayfa aralığında; doktora tezlerinin ise 201-400 sayfa aralığında üretildiği görülmektedir. Bu verilerden hareketle doktora çalışmalarının yüksek lisans çalışmalarına göre daha kapsamlı olduğu sonucuna varılmaktadır.

İncelenen lisansüstü tezlerin yazıldıkları ana bilim dalına göre bulguları değerlendirildiğinde halk bilimi alanında üretilen tezlerin toplam 129 farklı ana bilim dalında kaleme alındığı görülmektedir. Bu veriden hareketle halk bilimi alanının birçok farklı alan içerisinde yürütülen çalışmalara konu edinildiği anlaşılmaktadır. Başka bir ifade ile halk bilimi alanının multidisipliner bir alan olduğu gözlemlenmektedir.

Yazar Katkıları: Fikir- C.M.D., M.D.; Tasarım- C.M.D., M.D.; Denetleme- C.M.D., M.D.; Kaynaklar- C.M.D., M.D.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi- C.M.D., M.D.; Analiz ve/veya Yorum- C.M.D., M.D.; Literatür Taraması- C.M.D., M.D.; Yazıyı Yazan- C.M.D., M.D.; Eleştirel İnceleme- C.M.D., M.D.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yazarlar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Author Contributions: Concept - C.M.D., M.D.; Design- C.M.D., M.D.; Supervision- C.M.D., M.D.; Resources- C.M.D., M.D.; Data Collection and/or Processing- C.M.D., M.D.; Analysis and/or Interpretation- C.M.D., M.D.; Literature Search- C.M.D., M.D.; Writing Manuscript- C.M.D., M.D.; Critical Review- C.M.D., M.D.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The authors have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Aslan, E. (2024). Kafkas üniversitesinde hazırlanan folklor konulu lisansüstü tezler (2004-2023) üzerine bir inceleme. *Culture and Civilization*, (6), 1-12.
- Boratav, P. N. (2019). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı - Bütün Eserleri 3*. BilgeSu Yayınları.
- Çobanoğlu, Ö. (2015). *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*. Akçağ Yayınları.
- Darıcı, M. (2021). Kamu Yönetimi Alanında Stratejik Yönetim Temalı Tezlerin Bibliyometrik Analizi: Ulusal Tez Merkezi Örneği. *Stratejik Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 21-39.
- Denктаş Ş. G., & Cerit, A. G. (2013). Uluslararası Alan İndekslerinde Türkiye Pazarlama Yazını: Bibliyometrik Analizler ve Nitel Bir Araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(4), 37-64.
- Duman, M. (2013). Türkiye'de 2000-2012 yılları arasında halk bilimi alanında hazırlanan doktora tezleri üzerine bir değerlendirme. *Milli Folklor*, 25(99).

- Ekmekçioğlu, İ., Bekar, C., & Kaplan, M. (2001). *Türk Halk Oyunları*. Esin Yayınevi.
- Eroğlu, E., & Köktan, Y. (2023). *Halk Bilimi Araştırma Teknikleri (Ders Notları)*. Sakarya Yayıncılık.
- Marshall, C., & Rossman, G. B. (2014). *Designing Qualitative Research*. Sage Publications.
- Örnek, S. V. (2022). *Türk Halkbilimi - Bütün Eserleri II*. BilgeSu Yayınevi.
- Tan, N. (2000). *Folklor (Halkbilimi) Genel Bilgiler*. Artmedia Yayınları.